

Arabihevosen esittäminen Suomen Hippoksen näyttelyissä

teksti HANNA SINKKONEN lähteenä HIPPOKSEN KOTISIVUT

Arabihevosta näytetään varsin vähän Suomen Hippoksen järjestämässä tamma- ja varsanäyttelyissä sekä oripäivillä. Osasyynä tähän on ehkä arabihevosten omistajien tietämättömyys siitä, kuinka näissä tapahtumissa tulisi arabihevosta esittää, jolloin ollaan arkoja lähtemään näihin näyttelyihin mukaan. Toinen syy on varmasti se, että pelätään etteivät Suomen Hippoksen rakennetuomarit tunne täysveriarabihevosta riittävän hyvin rotuna osataksaan arvostella niitä.

Tämän artikkelin tarkoituksena on antaa ohjeita ja neuvoja arabihevosten omistajille, jotta ainakin tuo ensimmäinen syy olla viemättä hevostaan näyttelyyn poistuisi. Sitä kautta myös saisimme enemmän hevosia näytille ja näin Hippoksen tuomaritkin saisivat arvostelukokemusta rodusta. Näyttelyihin osallistuminen on hyvää kokemusta nuorille 1-3 -vuotiaille varsoille eikä koskaan ole huono asia saada omasta hevosestaan ulkopuolinen arvostelu, varsinkin jos sitä on tulevaisuudessa ajatellut käyttäjä jalostuksessa.

Suomen Hippoksen näyttelyissä I tai II palkinnon saaneille hevosille jaetaan myös melko tuntuvat rahapalkinnot, joten siinäkin on yksi syy viedä hevosensa näyttelyyn.

Näyttelyihin ilmoittautuminen ja osallistumisoikeus

Ilmoittautuminen näyttelyihin tapahtuu joko kirjallisesti Suomen Hippoksen jalostusosastolle tai internetin kautta www.hippos.fi/lomakkeet. Tiedot tulee täyttää huolellisesti ja mahdollisimman täydellisinä. Ilmoittautumista ei vahvisteta erikseen. Kaikille ilmoittautuneille lähetetään näyttelykirje noin 1-2 viikkoa ennen näyttelyä.

Hippoksen näyttelyissä tulee yli 1-vuotiasta esittää kuolaimilla mutta päähine voi olla joko suitset tai arabiriimu. Kuva Leena Kahisaari.

Oripäivien näyttelymaksu 100 euroa (kaikki oriit) ja tamma- ja varsanäyttelymaksu 30 euroa maksetaan etukäteen Suomen Hippos ry:n tilille 800015-600581. Kuitti näyttelymaksusta on ehdottomasti tuotava näyttelypaikalle. Mahdollinen peruutus tulee ilmoittaa välittömästi. Peruuttamatta jättäminen hevonen/poni menettää oikeuden osallistua Hippoksen näyttelyihin ko. vuonna.

Tamma- ja varsanäyttelyihin voivat osallistua jalostusohjesäännön mukaiset 4-vuotiaat ja vanhemmat tammam, sekä 1-3-vuotiaat tammam ja ruunat ja 1-2-vuotiaat oriit. 4-vuotiaat ja vanhemmat tammam tarjotaan kantakirjaan. Kasvattajapäiville voivat osallistua 1-3-vuotiaat ratsuhevostammam ja -ruunat sekä 1-2-vuotiaat ratsuhevosoriit. Oripäivillä

esitetään 3-vuotiaat ja vanhemmat oriit. Ruunien näyttäminen näyttelyissä on lähinnä vanhempien jälkeläisnäyttöjen saamiseksi, vaikka toki on mukava saada ruunastakin rakennearvostelu.

Tämänhetkisen jalostusohjesäännön mukaan kantakirjaan tarjottavilla Suomessa syntyneillä arabioreilla täytyy olla Suomen Hippoksen hyväksymät isät neljässä polvessa ja tammoilla kolmessa polvessa. 1-3 -vuotiaita Suomessa syntyneitä arabitammoja voidaan näyttää näyttelyissä, jos niillä on Suomen Hippoksen hyväksymät isät vähintään kahdessa polvessa (tamma on esikantakirjakelpoinen).

Ulkomailla syntyneet täysveri-arabihevost, jotka on rekisteröity WAHO:n hyväksymään rekisteriin syntymämaassaan, ovat aina polveutumiseltaan Suomen Hippoksen hyväksymiä.

Ilmoittautuminen paikan päällä tehdään kansliaan viim. 10 min. ennen ohjelmaan merkittyä mittausaikaa. Rekisteritodistus/hevospassi jätetään kansliaan näyttelymerkintöjä varten ja se palautetaan postitse. Poisjääntien yms. takia aikataulua ei voida noudattaa täsmällisesti, joten seuratkaa tarkasti näyttelyn kulkua.

Näyttelyt Mittaus

Hevoset mitataan ennen. Ajat ovat ryhmittäin näyttelyohjelmassa.

Rakennearvostelu

Hevonen esitetään suitsittuna (1-vuotiaan voi esittää riimussa, mikäli varsa pysyy esittäjän hallinnassa). **Arabiriimun käyttö nivelkuolaimilla varustettuna on sallittua.** Siirtykää

1-vuotias arabion Farid (Classic Shadwan FR x Filia) Kasvattajapäivillä 30.5.2004. Oria esittää klassisessa arabiriimussa kuolaimilla varustettuna sen omistaja Erja Seppälä. Kuva HannaSinkkonen

ajoissa näyttelykehän viereen odottamaan vuoroanne niin, että olette valmis tuomaan hevosen kehään välittömästi, kun edellinen hevonen on arvosteltu. Hevonen tuodaan kehään reippaassa käynnissä ja asetetaan seisomaan lautakunnan eteen siten, että harjaton puoli on lautakuntaan päin, ja lautakunnan puoleinen jalkapari on avoin. Tällöin hevosen kaikki neljä jalkaa näkyvät. **Arabihevosta on myös sallittua esittää rodunomaisella tavalla eli etujalat tasan ja selkälinjaa sekä kaula venytettynä.** Käynti- ja raviliikkeet esitetään suoralla uralla.

Muistettavaa:

- hevonen käännetään kääntopisteessä

aina oikealle

- ohjanperät/liina/näyttelyriimunnaru pidetään oikeassa kädessä ravia esitettäessä

I tai II palkinnon saaneille hevosille jaetaan myös melko tuntuvat rahapalkinnot, joten siinäkin on yksi syy viedä hevosensa näyttelyyn

- esittäjän on juostava niin reippaasti, että hevosen ravi tulee esiin mahdollisimman lennokkaana ja matkaavoittaavana. Lenkkitosut ovat tällöin huomattavasti paremmat jalkineet kuin ratsastussaappaat

- raippaa voi tarvittaessa käyttää apuna varsoja esitettäessä on sallittua käyttää

avustajaa kehässä, jotta varsan saa liikumaan reippaasti eteenpäin. Arabihevosnäyttelyissä käytettyjä kolisevia purkkeja, muovipusseja ym. ei kuitenkaan suositella käytettäväksi, sillä hevosen ei ole tarkoitus olla peloissaan kehässä.

Ratsastuskoe

Kantakirjaan tarjottavilta arabitammoilta vaaditaan ratsastuskoe, joka järjestetään rakennearvostelun jälkeen. Hevosen tulee olla satuloitu ja suitsittu nivelkuolaimin SRL:n kouluratsastuskilpailuja koskevien sääntöjen mukaisesti. Poikkeusluvalla hevosen voi esittää myös esim. lännenratsastusvarusteissa. Apuohjat, suojat, pintelit, tms. eivät ole sallittuja. Ratsastajalla tulee olla siisti ratsastusasus. Ratsastajalla saa olla kannukset ja raippa mukana.

Ratsastuskokeessa hevosen on kuljettava kaikissa askellajeissa lautakunnan ohjeitten mukaisesti. Hevosen on pyynnöstä siirryttävä haluttuun askellajiin ja siirtymävaihe ei saa kestää minuuttia kauempaa. Jokaista askellajia tulee esittää vähintään yksi kierros molempiin suuntiin. Kokeen aikana kaikenlainen niskurointi voi aiheuttaa kokeen hylkäämisen. Hylätyn ratsastuskokeen voi uusia vain kerran.

Oripäivät Jalostukseen hyväksymisen perusteet

Jalostusvalinnan tarkoituksena on valita perimältään parhaimmat hevoset seuraavan sukupolven vanhemmiksi.

RATSUHEVOSTEN JA PONIEN JALOSTUS

Lämminveristen ratsuhevosten ja ponien kantakirjaus ja näyttelypalkkiot (euroa) Kaikki palkkiot maksetaan näyttely/kilpailukautta seuraavana vuonna. Vuoden 2006 näyttelypalkkiot menevät maksatukseen syksyllä 2007.

A. Kantakirjauspalkkiot maksetaan omistajalle, ulkomailla syntyneistä hevosista maksetaan 50 % summista

1. Kantakirjaoriit	2. I p kantakirjatammat	3. II p kantakirjatammat
Hevoset 590,-	Hevoset 505,-	Hevoset 340,-
Isot ponit 475,-	Isot ponit 425,-	Isot ponit 270,-
Pienet ponit 340,-	Pienet ponit 320,-	Pienet ponit 190,-

B. Varsojen näyttelypalkkiot maksetaan Suomessa syntyneille, jalostusohjesäännön mukaisille yksilöille. Palkkiosta maksetaan 30 % kasvattajalle, 70 % omistajalle.

I palkinto	II palkinto
Hevoset 340,-	Hevoset 170,-
Isot ponit 254,-	Isot ponit 130,-
Pienet ponit 170,-	Pienet ponit 86,-

C. Laatuarvostelu 4-vuotiaille hevosille ja poneille maksetaan Suomessa syntyneiden, kantakirjauskelpoisten yksilöiden kasvattajalle ja omistajalle

Sija 1. 295,- x 2	2. 215,- x 2	3. 130,- x 2	4. 85,- x 2	5-10. 55,- x 2
-------------------	--------------	--------------	-------------	----------------

Arabia voi esittää joko 'Hippos-asennossa' (oikealla) tai 'arabi-asennossa' (alla). Kuvat on ottanut Leila Kinnari.

Valinta oripäivillä perustuu jalostusohjesäännössä määritettyihin jalostustavoitteisiin, jotka pohjautuvat rotumääritelmiin. Jalostettavina ominaisuuksina ovat tyyppi, rakenne, liikkeet, terveys, luonne ja suorituskyky. Jalostukseen hyväksyttävän oriin tulee täyttää nämä vaatimukset populaation keskitasoa paremmin. On erittäin tärkeää tuoda hevonen tilaisuuteen hyvin valmisteltuna, jotta hevosella on mahdollisuus näyttää kykynsä.

Tyypistä oriilla arvostellaan rotu- ja sukupuolileima, jotka on määritelty kunkin rodun rotumääritelmässä. Rakenteesta arvostellaan sopu-suhtaisuutta, pään, kaulan ja rungon rakenteen virheettömyyttä ja yhdenmukaisuutta rotumääritelmän kanssa sekä jalka-asentojen rakennetta sekä liikeratoja ja niiden ennustetta kestävyydelle. Liikkeistä arvioidaan käynti, ravi (ja laukka).

Terveydentilan tarkastuksessa tutkitaan oriin yleinen ja ortopedinen terveys. Lisäksi röntgenkuvauksessa tutkitaan oriin luuston terveys. Terveystarkastuksen tarkoituksena on sulkea pois eläinsuojelullisesti oriin käyttöä jalostuksessa estävät sairaudet ja perinnölliset viat, joista osa saattaa ilmetä vasta jälkeläisarvostelun yhteydessä.

Ratsuhevos- ja ratsuponijalostukseen hyväksyttävien oriiden tärkeänä hyväksymisvaatimuksena on suorituskyvynkoe. Sillä pyritään arvioimaan aikaisessa vaiheessa oriin jalostusarvoa suoritusoriina. **Arabihevosta voi tarjota pelkästään arabijalostukseen, jolloin sen ei tarvitse suorittaa**

suorituskyvynkoetta, vaan siltä arvostellaan ainoastaan rakenne ja 4-6 -vuotiaalta ratsastuskoe, jossa esitetään käynti, ravi ja laukka ympyrällä. Yli 6-vuotiaalta arabioriilta vaaditaan hyväksyty kansallinen kilpailutulos, joka voi olla mistä tahansa lajista.

Jos arabioria tarjotaan myös puoliveri- ja ratsuponijalostukseen, sen pitää suorittaa sama suorituskyvynkoe kuin puoliverioriiden. Puoliveri- ja ratsuponijalostukseen hyväksyttävän arabioriin arvostelussa on myös hivenen eri painopisteet, kuin pelkkään arabijalostukseen hyväksyttävän. **Arabijalostukseen hyväksyttävän oriin tärkein arvostelukohta on rotutyyppi, mutta puoliverijalostukseen hyväksyttävän oriin tärkeimmät ominaisuudet ovat urheiluhevoselta vaadittu rakenne ja liikkeet sekä riittävä koko, vaikka toki rotuleimakin pitää olla olemassa.**

Terveydentilan tarkastus

Oriin terveydentilan tarkastus jakaantuu kahteen eläinlääkärin tarkastukseen. Laajennettu yleinen terveydentilan tarkastus tehdään oripäivien yhteydessä ja ortopedinen sekä suun tutkiminen suoritetaan klinikkaolosuhteissa joko ennen tai jälkeen oripäivien riippuen oriin iästä.

Oripäiville terveydentilan tarkastukseen hevonen tuodaan suitsittuna ja lisäksi mukana on oltava vähintään neljän metrin pituinen liina. Kaikki hevoset osallistuvat laajennettuun yleisen terveydentilan tarkastukseen, jonka yhteydessä hevoset myös

mitataan ja tarkistetaan rekisteritiedot. Terveydentilan tarkastus suoritetaan ennen rakennearvostelua annetun aikataulun mukaisesti.

4-vuotiaiden ja sitä vanhempien oriiden ortopedinen tutkimus taiputuskokeineen ja suun tutkiminen on suoritettu ennen oripäiville osallistumista (suorituskyvynkokeeseen osallistuvat ja kantakirjaan tarjottavat oriit) .

3 -vuotiaiden esitarkastuksen läpäiseiden jalostukseen käyttöoikeuden saaneiden oriiden ortopedinen ja suun tutkimus suoritetaan klinikkaolosuhteissa oripäivien jälkeen. Uusintatarkastettaville oriille suoritetaan vain laajennettu yleinen terveydentilan tarkastus ennen arvostelua.

Rakennearvostelu

Rakennearvostelu suoritetaan maneesissa. Ori asetetaan seisomaan merkitylle paikalle, minkä jälkeen ori esitetään ensin käynnissä, sitten ravissa edestakaisella linjalla (merkitty). Sen jälkeen ori esitetään käynnissä suurella keskiympyrällä tuomareiden ympärillä ja asetetaan lopuksi tuomareiden pyynnöstä seisomaan. Ori saa sanallisen arvioinnin rakennearvostelun lopuksi; hevosen pisteet tai tulos julkistetaan koko ryhmän esittämisen ja tuomarikokouksen jälkeen.

V. 2008 otetaan koeluontoisesti käyttöön myös laukan arvostelu. Laukka arvostellaan ensimmäisen askellajikokeen yhteydessä. Laukan arviota ei lasketa loppupisteisiin.

Suorituskyvynkokeet

Suorituskyvynkokeisiin osallistuvat vähintään kolmevuotiaat puoliveri, täysveri- ja ratsuponijalostukseen tarjottavat oriit, joilla ei korvaavia tuloksia ole käytössä.

Kolmevuotiaat osallistuvat irtohypytykseen sekä askellajien arviointiin. Kaikki kolmevuotiaat oriit osallistuvat ensimmäiseen harjoitusluontoiseen askellajija irtohypytyksen osakokeeseen torstaina. Tämän arvioinnin jälkeen jalostuksellisesti laadukkaat oriit kutsutaan toiseen osakokeeseen, joka suoritetaan lauantaina.

Vähintään neljävuotiaat oriit suorittavat askellaji- ja estekokeet. Suorituskyvynkokeeseen ovat oikeutettuja pääsääntöisesti ne neljävuotiaat ja vanhemmat oriit, jotka saavuttavat rakennearvostelussa vähintään 37 pistettä.

Suorituskyvynkokeen lopulliset tulokset julkaistaan koko testin päätyttyä, mutta oriin omistajalla tai edustajalla on oikeus keskustella tuomariston kanssa osien suorituksista aikatauluun merkittyinä erillisissä tilaisuuksissa. Suorituskyvyn kokeen askellajikoe I (oma ratsastaja) suoritetaan torstaina, estekoe I (oma ratsastaja) perjantaina, askellajikoe II (koeratsastaja) lauantaina ja estekoe II (koeratsastaja) sunnuntaina.

3-vuotiaiden oriiden testaus

Kolmevuotiaiden testiin kuuluu irtohypytykskoe ja askellajien arviointi oriin liikkuessa vapaana. Kolmevuotiaiden testi on osa hevosen esitarkastusta, ja sen tehtävänä on antaa monipuolinen kuva hevosen ominaisuuksista. Kolmevuotiaiden testi on kaksiosainen.

Ensimmäisenä päivänä arvostellaan rakenne, jonka jälkeen ori osallistuu askellaji- ja irtohypytysharjoitukseen. Toisena päivänä (välissä on yksi lepopäivä) testiin osallistuvat ensimmäisen arvostelun perusteella valitut oriit. Päivän ohjelmaan kuuluu rakennearvostelu, irtohypytyks ja askellajikoe.

Testiin osallistuminen ja siinä menestyminen eivät automaattisesti tarkoita oriin hyväksymistä, vaan oriin hyväksyminen esitarkastuksessa ja mahdollinen jalostukseen käyttöoikeus

Myös tammät täytyy esittää ratsain kantakirjauksessa. Mitä paremmin valmistellu sen paremmin hevonen yleensä käyttäytyy tilaisuudessa. Kuva Tiia Hurme.

ratkaistaan kokonaisuuden perusteella (rakennearvostelu, eläinlääkärintarkastus, irtohypytyks ja askellajit).

Irtohypytyks ja askellajien arviointi tapahtuvat maneesissa. Radalla on irtohypytykskuja ja pyöristetyt kulmat. Estekorkeudet merkitään tolppiin ja etäisyyksien seuraamista varten seinään kiinnitetään mitta-asteikko.

Hevonen tuodaan maneesiin suitsissa, joista ennen aloittamista irrotetaan ohjat (hevosen kiinnittämistä ja taluttamista varten maneesissa on varattuna nahkaremmejä).

Etujaloissa hevosella tulee olla suojat. Oriin esittäjällä tulee olla kypärä. Aluksi hevonen esitetään vapaana ohjeiden mukaan kaikissa askellajeissa askellajien arvostelua varten. Käynti esitetään tarvittaessa taluttaen.

Irtohypytyks tapahtuu vasemmassa

alkuun.

Hevonen saa verrytellä hyppäämällä 2-3 kertaa esteen ilman apuestettä ja ilman okserin takapuomia. Tämän jälkeen alkaa arvostelu. Aloituskorkeus on 80 cm ja noin 6-8 hypyn jälkeen este on nostettu maksimikorkeuteensa.

Apuesteessä ja varsinaisessa esteessä voidaan käyttää täyteenä matalia risulaatikoita tai olkipaaleja. Apuesteen maksimikorkeus on 70 cm. Irtohypytykskokeessa voidaan käyttää 1 tai 2 apuestettä. Ennen ensimmäistä apuestettä on maapuomi tai kavaletti. Varsinainen este voi olla okseri tai pystyeste. Okseri on aina nouseva ja takapuomi on siinä vähintään 10 cm etupuomia korkeammalla. Okserin syvyys (pituus) on n. 10 cm suurempi kuin kulloinkin korkeus. Puomit ovat värillisiä.

Ratsuhevosten ja ponien näyttelykalenteri 2008

25.-27.4	Islanninhevosenäyttely, Ypjä
16.5	Ahvenanmaa, Ridklubben Sleipner
24.-25.5	Kasvattajapäivät, Ypjä
28.5.	Taivassalo, Skyhorses
4.6.	Pietarsaari, Stall Cederblom
6.6.	Vuonohevosenäyttely, Nurmijärvi
12.7.	Rotunäyttely, Ylöjärvi, Hippoksen kehä nuorille
2.-3.8.	PONY - näyttely, Espoo
5.8.	Kestilä, R. Riikonen
6.8.	Kajaani, Firecape Stables
20.8.	Ruokolahti, S. Kattainen
27.8.	Karjoki, M. Bergström
3.9.	Lohja, Lohjan ratsastuskeskus
10.9.	Pori, Kiahon talli
17.9.	Hankasalmi, Hankasalmen rats.koulu
24.9.	Kouvola, Suursuon ratsastuskeskus
29. - 30.9.	Sipoo, Savijärven kartano
7.10.	Jämsä, Aramara ratsutila

Askellajikokeet 4-6 – vuotiaat oriit

Askellajikoe muodostuu kahdesta osakokeesta: koe oman ratsastajan kanssa ja koeratsastajan ratsastamasta kokeesta.

Oman ratsastajan kanssa:

Ori esitetään kaikissa kolmessa askellajissa tuomariston ohjeiden mukaan molempiin suuntiin. Jännittyneisyyden vähentämiseksi on yleensä sopivinta aloittaa ohjelma ravissa ja esittää käynti myöhemmin. Hevosen tulee kulkea kaikissa askellajeissa tasapainossa ja nuorelle hevoselle sopivassa muodossa. Tuomaristo antaa ratsastajalle ohjeita kokeen aikana hevosen muotoa ym. koskien.

Testiratsastajan kanssa

Ori tuodaan testiratsastukseen kevyesti verryteltynä. Ori tuodaan paikalle taluttaen, jonka jälkeen oma ratsastaja nousee hevosen selkään, ratsastaa oritta yhden kierroksen ravissa, jonka jälkeen

oma ratsastaja avustaa koeratsastajaa selkään nousussa. Koeratsastaja ratsastaa oritta kaikissa askellajeissa molempiin suuntiin.

Kunkin kokeen jälkeen hevonen saa sanallisen arvion. Lopulliset pisteet julkaistaan oritestin lopuksi.

Estekokeet 4-6 –vuotiaat oriit

Estekoe on kaksiosainen: esterata oman ratsastajan kanssa sekä esteet koeratsastajan ratsastamana.

Ohjeelliset estekorkeudet ovat:

	Hevoset	Ponit
4v.	90-110cm	80-90cm
5v.	100-120cm	90-110cm
6v.+	110-130cm	100-120cm

Estekoe I oman ratsastajan kanssa:

Hevosen verryttely tapahtuu tuomariston ohjeiden mukaan. Omia avustajia ei saa olla mukana radalla. Rata hypätään ensin kokonaisuudessaan ja sen jälkeen

tuomariston ohjeiden mukaan koko rata tai osia siitä.

Estekoe II testiratsastajan ratsastamana

Hevonen tuodaan kokeeseen valmiiksi verryteltynä. Hevonen tuodaan kokeeseen taluttaen. Oma ratsastaja nousee hevosen selkään, ratsastaa yhden kierroksen ravissa kumpaankin suuntaan, jonka jälkeen oma ratsastaja nousee selästä, avustaa testiratsastajan hevosen selkään ja poistuu radalta odottamaan kokeen päättymistä.

Omistajan määräämä henkilö seisoo rata-alueella mahdollista tuomareiden kuulemistavarten (esteiden korottaminen ja lisätehtävät). Ori saa sanallisen arvion kunkin osakokeen jälkeen, lopulliset tulokset julkaistaan kun koko testi on suoritettu.

Suomen Arabihevosyhdistys järjestää

ECAHO International C Show Ypäjällä lauantaina 23.8.2008

Nyt sinulla on ainutlaatuinen mahdollisuus osallistua arabihevosenäyttelyn järjestämiseen. Tule mukaan Ypäjälle järjestämään ECAHO International C Show -näyttelyä lauantaina 23.8.2008. Kehän rakentaminen alkaa perjantai-iltana klo 18. Toimihenkilöitä tarvitaan useampi, joten ota kaverisi mukaan ja ilmoittaudu osoitteeseen hanna.sinkkonen@sahy.fi!

Pidämme huolta toimihenkilöistä tarjoamalla yöpymisen pe-la, ruuat sekä t-paidan kiitokseksi. Varaa itsellesi koko lauantai sillä näyttely kestää koko päivän.

Tule näkemään upeita arabihevoseja läheltä!